

Ђакон Ненад Илић

Посни ѿвбрајѿак у Београд

Вратили смо се са двонедељне посете нашим црквеним општинама на Флориди. У Кливротеру и Орланду. Разговори, предавања, кампања за филм *Ошаци*.

Први утисци – Америка је превелика да бисмо се ми Срби њоме бавили. Превелика је и да би се Американци њом бавили. Огромна, гладна све веће потрошње и упорно активна хоботница са безброј бетонских и асфалтних пипака и аутомобилских ћелија које се хране нафтом – једноставно је тешко замислити да непрекидно не води по целом свету „превентивне“ ратове, поготово оне који укључују борбу за контролу извора енергије. Америком нужно владају они најалавији који не могу а да не желе власт над целим светом. Свест о томе да ресурси које има ова огромна земља не би могли сами по себи предуго да обезбеђују богат и миран живот милиона Американаца, без обзира на одличну организацију, научену вредноћу, стабилне законе и њихово углавном доследно спровођење – чини Америку

најопаснијим царством у историји. Опрез за све оне који не живе у Америци! Никад није сувишно то подвући.

Што се нас Срба тиче – нема више шале, ако је икад и било. Ако нећемо да будемо прогутани као мали, сиромашни и не претерано значајан ресурс нечега, било чега, они знају чега – па мет у главу. Удруживање са неким већим и јачим који може да нам пружи какву-такву заштиту од гладне хоботнице. Под хитно! Најбоље би било да сами стекнемо довољну снагу, али то је у овако организованом свети сад тешко замисливо. Сем ако не откријемо неки сензационалан нови извор енергије и одмах га ставимо на заштићену аукцију. Али то је већ у области научне фантастике.

Срби са којима смо контактирали углавном припадају новијем таласу досељеника, још увек су потпуно везани за свој народ и матицу (Србију са Републиком Српском). Интензитет заједништва које остварују у црквама је модел који бисмо пожелели и ми у Српским земљама. Гостопримство ко-

је су нам указали, пријатељска непосредност и отвореност је нешто што у матици итекако слаби. Повишена црквена свест, искрени разговори, жеђ за заједничким националним вредностима, све то је прави мелем за некога ко се копрца у земљи светског рекорда у слободном паду. Мада наравно тамошњим Србима недостаје много тога што су имали у својој земљи. Нешто од тога успели су да пренесу тамо. Српска деца се викендом друже у црквеним портама, постоји прилична повезаност Срба разбацаних у непрегледном пространству америчких предграђа. На терасама се кисели купус, развија се умеће прављења чварака. Прво вече после целодневног путовања из Србије дочекани смо одличним сармама, после су следиле проје, гибанице, подварци, пите, роштиљ – све првокласно. Макар за госте, али сигурно је да се по нешто од тога, делом захваљујући и често гостујућим бабама и дедама из завичаја нађе за столом и редовно време. Све у свему мит о лошој храни у Америци је макар за нас прилично релативизован. Наравно, велико је питање колико ће српски идентитет моћи да се чува у земљи америчког сна, заправо велике хипнотичке празнине, анестезиране потрошњом.

Црквени живот Срба у Америци, познато је, има својих проблема. Као што је у матици проблем премалог уплива лаика на црквени живот, тако је у Америци често проблем превелики уплив лаика – замагљивање свести о основама устројства Цркве. Кад бисмо могли да пронађемо неку средњу, заиста крстоносну и плодну линију! Нисмо могли довољно да упознамо функ-

ционисање стотина црквених општина разбацаних у Америци, али имамо утисак да смо на Флориди баш имали среће. Свештеници у Клирвотеру и Орланду и њихове попадије (Отац Драган и Теофана, Отац Љубиша и Наташа) су за појмове нас из Србије далеко натпросечно црквени, саможртвени, ентузијастични – једном речју посвећени Цркви и верницима који су им поверени. Имали смо и среће што на Флориди нема ни превише изражених сукоба између старих и нових досељеника, политичких и територијалних подела.

Све у свему, у Србију смо се вратили са ојачавајућим црквеним искуством, са новом допуном националне енергије и пре свега са новим пријатељима који су остали у својој другој земљи.

Брзо смо се вратили у реализам живота матице од које наравно зависи и идентитетски опстанак Срба широм света. Бог зна како ће се све ово код нас завршити. Државна власт је другим лошим чињењем и неумећем одупирања алавој атлантској хоботници сама себе ставила под огроман знак питања... Србија није поднела толике жртве кроз историју да би се помирила са статусом колоније. Ваљда неће то наши свети преци допустити.

Док смо се возили кроз Београд према нашој кући имао сам утисак који никад нисам имао у толиком интензитету. Иако сам се и протеклих тешких година враћао у Београд из сјајних и великих европских престоница у које ме је посао водио. Да ли због суморног времена, још увек голог дрвећа, у сваком случају сиромаштво и за-

пуштеност мог града постала ми је некако посебно болна. Окружене или чађаве фасаде, видљиво вишегодишње неодржавање, видљиво одсуство реда, енергије и васпитања... Сетио сам се доброг Моме Капора и његових прича о ружном али шармантном Београду. Кад је неки град толико ружан мора да буде шармантан иначе постаје потпуно безначајан. Колико ћемо још издржати са резервним колонијалним шармом коцкарница, добре и масне хране, јефтиних операција промена пола и пристојног општег знања енглеског језика? То није шарм о којем је писала генерација сад већ покојних шармера. Они су се од таквог простачког „шарма“ ужасавали.

А максимализам Православља? Шта о њему рећи. Млакост црквеног живота и неактивност свештенства, на првом месту више јерархије, па онда и оних којима она директно управља, допустила је разним псеудоцрквеним екстремистима и букачима да под видом борбе за истину и правду додатно слабе нашу црквеност. Овде настаје превелика смутња! Вуци упадају у забран а пастири као да спавају. Боже

помози нам и дај нам снаге да Велики пост пред нама искористимо да се саберемо и скупимо снаге за достојанствен опстанак... а онда и дај Боже и за нешто више. Ако си нам већ на то преко наших светих већ указао.

„Воли ближњег као самог себе“. Да ли је могуће да искористимо Велики пост вежбајући ову Христову заповест? Наравно не заборављајући и ону прву - да свим срцем и умом волимо Бога – иначе бисмо сигурно залутати? Да волимо ближње, да волимо сами себе да опет видимо и препознајемо у себи и ономе поред нас Бога? Да ли ми Срби можемо да учинимо напор да заволимо једни друге и да се избавимо из овог недостојног начина живљења? Да се избавимо из беде моралне и материјалне у коју добровољно тонемо? Можда Великопосно путовање ка Васкрсу може у томе да нам помогне, да не остане само у празним сентименталним зонама и “индивидуалним” духовним постигнућима.

Опростите браћо и сестре за оваква размишљања, али ето, да искористим Недељу праштања...